

Spørgsmaalet, om man kunde holde den personlige Kritik til Side. Begyndelsen skete allerede i Fjor ved den Maade, hvorpaa man særlig fra Højres Side og til Dels ogsaa fra den moderate Side optraadte mod Bevillingen til Dr. Brandes, idet nogle Medlemmer af den sidstnævnte Side hørte sig meget skarpt derimod og andre — f. Eks. den ærede Ordfører — ydede det sin løslige Støtte, idet han ikke en Gang var med at stille Forslaget, men, som han bemærkede ogsaa i Dag, kunde stemme for det. Allerede derved var man kommet ind paa en personlig Drøftelse, som helst burde undgaaes. Men efter den Maade, hvorpaa Sagen i Aar er taget fra Udvalgets Side, hvor man har dufferet os, der staa paa den samme Side som jeg, disse Understøttelser, og spurgt os, om vi vilde være med dertil, medens ingen har villet tiltræde den, vi fra vor Side maa lægge særlig Vægt paa, er Stillingen forandret. Jeg skulder at bemærke, at den Maade, hvorpaa Sagen er taget i Udvalget, har ikke bidraget til at forhale Sagen, det er langt fra Tilfældet, det har ikke været Aarsagen til, at Finansloven er kommet senere. Forslaget om en fast Understøttelse paa 2000 Kr. til Dr. Brandes er jo stillet af et Mindretal paa 5 Medlemmer, medens det i Fjor var stillet af et Flertal, skønt ikke det fulde Flertal. Det blev vedtaget af Folketinget i Fjor; i Aar maa det forudses, som den ærede Ordfører udtalte, at det bliver forkastet. Jeg ser i Vedtagelsen af dette Forslag et Princip. Naar jeg siger Princip, mener jeg ikke derved, hvad man i Almindelighed forstaar med „Principet Brandes“. „Principet Brandes“ tiltræder jeg ikke i den Forstand, som det i Almindelighed udtales. Men det Princip, jeg finder i dette Forslag, er det, at man ikke kan give en Række middelmaadige, til Dels mindre end middelmaadige Litteratur Understøttelser, til Dels store Understøttelser, naar man nægter den betydeligste Forfatter i Danmark Understøttelse. Det er det Princip, som ligger deri, og det er det Princip, Flertallet nu foreslaar at fravige. Det er imod dette Princip, tror jeg, at man fra langt fleres Side end dem, der hylde „Principet Brandes“, maa nedlægge Indsigelse. Den Række Understøttelser, som her foreslaas, er til Mænd, hvis relative Fortjenester jeg ingenlunde underkender, men som dog aldeles gennemgaaende staa paa et middelmaadigt Standpunkt, der ikke kvalificerer dem til enten at faa højere Understøttelse end tidligere, eller at faa ny Understøttelser. Undtagne derfra ere de 2 første, nemlig de 2 gamle udmærkede Kunstnere, Vermehren og Kyhn,

til hvis livsvarige Hædersgave hele Udvalget kan slutte sig, ogsaa jeg og det ærede Medlem fra Røge (Hørup). Jeg finder mig særlig foranlediget til i Anledning af flere af disse Understøttelser at fremhæve, at jeg ingenlunde underkender Betydningen af den litterære Virksomhed, som enkelte af disse Forfattere udøve, men der er ingen Aarsag til at gaa saa vidt at fortsætte med Understøttelser i det Omfang, som man nu synes at ville gøre. For at tage en ejendommelig Retning af Litteraturen, som repræsenteres af de saakaldte Bondenoveller, var det fuldstændig berettiget at yde Thyregod, som brød denne Bane, en Understøttelse, ja endog en forholdsvis rigelig Understøttelse, og de Mænd, som nærmest traadte i hans Fodspor, og som ogsaa fra første Færd af hidrog til at afvinde denne ny Genre i vor Litteratur ny Sider, gjorde sig derved fortjente til Understøttelse. Men efterhaanden som denne har udviklet sig, lykkes det ikke længere at afvinde den ny Sider, og saa ville de oprindelige Efterlignere af Thyregod, af hvilke den betydeligste, Zacharias Nielsen, er død, ikke bringe den videre, og hvad der nu præsteres i den Retning, er ikke stort andet end, hvad en begavet Skolelærer eller et begavet Højskolemedlem vil kunne præstere. Hvad der nu præsteres i den Retning, minder mig om, hvad Høstrup skriver i „Genboerne“, hvor han lader Jerusalems Stomager klage over, at nu ere hans Galoscher faldne i Hænderne paa Digtere, som træde dem ud. De Folk, som nu paa den Maade udtræde og udvande den ny Genre i Litteraturen, tror jeg ikke, der er nogen særlig Aarsag til at yde Opmuntring og Støtte gennem Understøttelser fra Statens Side. Det har det ærede Flertal ogsaa haft en lille Følelse af, og den ærede Minister har ogsaa krumpet sig noget derved. Der er et Par Forfattere af den Retning, som vare foreslaaede af det ærede Flertal, men som den ærede Minister sagde, at han ikke gerne vilde have paa Finansloven. Jeg vil ikke nævne dem, da de ikke ere nævnte, fordi jeg ikke vil nævne flere Navne end fornødent, men der var et Par Forfattere, som den ærede Minister bad Udvalget om at lade gaa ud, men, sagde den ærede Minister, jeg skal nok hjælpe dem alligevel, hvis De ville lade mig faa Pengene dertil. Altsaa faa de Pengene uden for Finansloven, altsaa hemmeligt. Foruden disse Understøttelser, som staa paa Finansloven, som altsaa ere til de bedre Forfattere, er der nogle, som vi ikke gerne ville tale om, som ikke gerne maa nævnes, men som omhaanden skulle gives af den ærede Kultusminister. Jeg tror ikke, det er nogen heldig